

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkintröduktion i gymnasieskolan vid
Presterudsgymnasiet i Kristinehamns kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Presterudsgymnasiet

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintruktionsprogrammet under våren och hösten 2016. Granskningen vid Presterudsgymnasiet i Kristinehamns kommun ingår i detta projekt.

Presterudsgymnasiet besöktes den 5 och 6 oktober. Ansvariga inspektörer var Lotta Hedén och Susanne Bäckstedt. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintruktionsprogrammet i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Skolinspektionen har följt två elevers utbildning vid språkintruktionsprogrammet i denna granskning. Elevnamnen *Hassan* och *Reza* i denna rapport är fiktiva och används endast för att underlätta läsningen.

Bakgrundsuppgifter om Presterudsgymnasiet

Utbildningen vid Presterudsgymnasiet omfattar, förutom språkintruktionsprogrammet övriga fyra intruktionsprogram. De nationella program som erbjuds är fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet och vård- och omsorgsprogrammet. Även gymnasiesärskola ingår i skolans verksamhet.

Vid tidpunkten för skolbesöket fanns det cirka 215 elever i Presterudsgymnasiet varav cirka 60 elever vid språkintruktionsprogrammet. Eleverna på språkintruktionsprogrammet vid Presterudsgymnasiet är indelade i fyra

olika undervisningsgrupper. Skolan leds av en rektor och en nyttillträdd biträdande rektor.

Inför höstterminen 2016 har språkintruktionsprogrammet i kommunen organiserats om. Nyanlända elever i Kristinehamns kommun placeras i Brogårdsgymnasiet eller i Presterudsgymnasiet beroende på nivå i ämnet svenska som andraspråk. Nyanlända som studerar mot motsvarande mål i grundskolans årskurs 3 placeras i Brogårdsgymnasiet – vid Skolinspektionens besök cirka 40 elever – och de elever som studerar mot motsvarande mål i årskurs 6 eller 9 placeras i Presterudsgymnasiet – cirka 60 elever. I kommunen finns vid tillfället för granskningsbesöket således drygt 100 elever på språkintruktionsprogrammet. Det är en ökning från föregående läsår med cirka 60 elever.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställningen fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs upp och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

Flexibel utbildning

Inför granskningen har huvudmannen redovisat en plan för utbildningen som antogs av kommunens skolnämnd i december 2015. Planen anger att kartläggningen av elevernas utbildningsbakgrund har en avgörande betydelse för språkintruktionsprogrammets innehåll. Huvudsyftet anges vara att eleverna

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

ska få goda kunskaper så att de snarast kommer vidare i sina studier. Därför ska eleverna, enligt samma plan, *"utöver studier i svenska studera grundskoleämnen och med samma utgångspunkt läsa gymnasiekurser"*. Representanter för skolnämnden uppger att planen för utbildningen hittills inte har följts upp.

Eleverna som studerar mot målen i årskurs 3 och 6 (av skolan kallad nivå 3 respektive 6) i svenska som andraspråk studerar, förutom modersmål, endast detta ämne. Först när eleverna flyttats till den grupp som studerar mot målen i årskurs 9 i ämnet svenska som andraspråk *"kopplas"* andra ämnen på. Förvisso studerar eleverna i nivå 3 och 6, enligt både lärare och rektorn, svenska som andraspråk med *"infärgning"* av andra ämnen och med andra undervisande lärare än läraren i svenska som andraspråk. Men det är de facto så att eleverna inte bedöms mot målen i något annat ämne än svenska som andraspråk och modersmål. Eleverna kan, enligt flertalet intervjuade, endast i undantagsfall få betyg i något annat ämne innan de uppnått målen för svenska som andraspråk i årskurs 6. Enligt studie- och yrkesvägledarna finns det dock elever som går enstaka gymnasiekurser om lärarna har bedömt att elevernas nivå i svenska är *"tillräckligt bra för det"*. Det förekommer, enligt såväl rektorn som studie- och yrkesvägledaren och lärare, att elever vid språkintruktionsprogrammet prövar för, eller validerar tidigare, betyg. Detta görs generellt dock inte förrän eleverna uppnått kunskapskraven för svenska som andraspråk i årskurs 6 och har därför inte erbjudits *Hassan*.

Enligt rektorn ligger en del av förklaringen till att organiseringen av språkintruktionsprogrammet ser ut som den gör att förra läsåret befann sig språkintruktionsprogrammet i ett *"mobiliseringsläge"* med den stora anstormningen av elever. Det är först nu som det *"har lugnat ner sig"* och skolan kan ägna sig åt att titta på hur utbildningen vid språkintruktionsprogrammet kan utvecklas.

Skolchefen bekräftar att läget under läsåret 2015/2016 under vissa perioder var mycket ansträngt och att mycket tid och resurser gick åt till att ordna undervisning och lokaler. Representanter för förvaltningen uppger vidare att innehållet i språkintruktionsprogrammet är ett utvecklingsområde. Representanter för skolnämnden uppger att de, dagen innan intervjutillfället, har haft en dragning i nämnden av rektorn för mottagningsenhet och modersmål om språkintruktionsprogrammet och då insett att kommunen inte fullt ut följer lagen när det gäller innehållet i programmet.

Båda de intervjuade eleverna studerar på heltid. Men båda två uttrycker en frustration över att de endast studerar ämnet svenska som andraspråk. *Hassan*, som uppger att han har elva års skolbakgrund bakom sig från sitt hemland, säger att han inte förstår varför han ska *"läsa allt det här igen"* och *Reza* uppger att han önskar studera fler ämnen. Båda eleverna uppger att de tycker att det är tråkigt att bara studera svenska som andraspråk och båda säger också att det är

stor risk att både de och de andra eleverna tappar motivation att studera när de bara studerar svenska som andraspråk på heltid.

Kartläggning

Enligt redovisade uppgifter från huvudman sker en inledande kartläggning av elevens tidigare skolgång av studie- och yrkesvägledaren vid inskrivning. Vid denna inskrivning används telefontolk eller modersmålsläraren som tolk. Vårdnadshavare eller god man kan också vara med vid detta samtal. Detta bekräftas i intervjuer med såväl rektorn som övrig skolpersonal. Enligt redovisade uppgifter från huvudmannen gör sedan pedagogerna en viss kartläggning i svenska som andraspråk. Beroende på vad kartläggningen i svenska som andraspråk visar, placeras eleven i en undervisningsgrupp som studerar mot målen i svenska som andraspråk för årskurs 3, 6 eller 9.

I intervjuer med skolpersonal framkommer att ingen kartläggning, förutom i svenska som andraspråk, görs för elever som studerar på nivå 3 och 6 eftersom det är det enda ämne eleverna läser. *"Det är bara kartläggning i svenska eftersom det är det vi är här för"*, säger en lärare. I intervjuer med lärare och de båda eleverna framkommer att det inte används tolk vid de fortlöpande kartläggningarna. För elever på nivå 9 görs fortlöpande bedömningar i de ämnen som eleverna studerar.

Enligt flera intervjuade görs kartläggningen ibland av mottagningsenheten i Kristinehamns kommun, men arbetet är inte tydligt strukturerat och alla elever kartläggs inte där. Enligt representanter för förvaltning och politiker är kartläggningen ett utvecklingsområde och arbete pågår för att sätta nya strukturer kring hur kartläggningen ska gå till och hur den ska ligga till grund för innehållet i elevernas utbildning. *"Det är viktigt att inga elever hålls tillbaka i sin kunskapsutveckling"*, uppger en representant i kommunens skolnämnd.

De båda intervjuade eleverna *Hassan* och *Reza* studerar vid granskningsbesöket på nivå 6, d.v.s. de är placerade i de grupper som studerar svenska som andraspråk mot kunskapskraven i årskurs 6.

Hassan började sina studier i oktober 2015. Enligt *Hassan* har han 11 års skolorbakgrund från sitt hemland. Enligt honom har han sina betyg med sig, men han har inte visat dem för skolan och inte heller fått dem översatta eftersom han inte tror att han kan ha någon nytta av dessa dokument. Han berättar att han kartlades föregående läsår genom tester i matematik, geografi och naturkunskap på svenska. Han har också fått veta resultaten av dessa tester. Av dokumentation om *Hassan* från inskrivningssamtalet framgår bland annat att han

läst 11 år i skolan, vilka ämnen han läste i sitt hemland samt att han är intresserad av musik.

Reza började sina studier i december 2015. Han uppger att han har cirka tre års skolgång bakom sig. Enligt honom blir han kontinuerligt kartlagd i svenska men har inte blivit kartlagd i några andra ämnen. Han uppger att han har så kort skolbakgrund och anser därför inte att det finns så mycket att kartlägga.

Förkunskaper och behov

Den individuella studieplanen, av skolan benämnd *studieplan* har samma innehåll för alla elever som studerar på nivå 3 och 6, förutom att det går att se vilket modersmål eleven läser. Även elevernas scheman är identiska. Studieplanerna innehåller inte någon information om elevernas kort- eller långsiktiga mål. Av intervjuer med eleverna respektive elevernas lärare framkommer till viss del olika bilder av vad eleverna har för mål med sina studier.

Av intervjuer framkommer att den individuella studieplanen, på dessa två nivåer, inte utgör ett aktivt dokument för eleven och för olika personalgrupper.

Intervjuer med skolpersonal visar att det är studie- och yrkesvägledaren som upprättar individuella studieplaner för eleverna vid språkintröduktionsprogrammet. Studieplanerna upprättas, enligt vägledaren, med utgångspunkt i den information som framkommer vid inskrivningssamtalet. En av studie- och yrkesvägledarna säger *"För IMSPR är den som den är, det är ett kit. Den används mer på nationella program"*. Och en av lärarna säger: *"Studieplanen ändras ju inte mellan nivåerna utan det är först i nivå 9 som eleverna kan ta olika ämnen"*. Representanter för elevhälsan uppger att de sällan tittar i elevernas individuella studieplaner som går på nivå 3 och 6 och inte heller är delaktiga när planerna upprättas.

Som tidigare nämnts studerar alla elever endast svenska som andraspråk och eventuellt modersmål till dess de uppnått kunskapskraven för årskurs 6 i svenska som andraspråk. Det som skiljer *Hassan* och *Rezas* studieplaner åt, är därför vilket modersmål de läser. Av de två intervjuade elevernas studieplaner framgår att de, innevarande läsår, studerar sina respektive modersmål.

Reza uppger i intervju att han känner igen sin studieplan men uppger att det inte går att ändra något i den. Han uppger också att han för tillfället inte läser modersmål, trots att det finns angivet i hans individuella studieplan. *Hassan* håller med om innehållet i sin studieplan men säger att han inte har sett den förut.

Enligt rektorn är de individuella studieplanerna ett utvecklingsområde: *"Vi har ingen tradition avseende att lägga in information om eleven i studieplanen. Det bör vi arbeta vidare med. Information finns på andra ställen, ibland hos lärarna"*.

Att utbildningen för eleverna vid språkintruktionsprogrammet kan innehålla andra insatser som kan vara gynnsamma för elevens kunskapsutveckling, exempelvis praktik, framkommer i såväl redovisade uppgifter från rektorn som vid intervjutillfällen med skolpersonal.

Uppföljning och utvärdering

Vid intervjutillfällen med rektorn och lärare uppges att uppföljning och utvärdering av elevens kunskapsutveckling och behov av utbildning sker kontinuerligt som en naturlig del av undervisningen och genom olika former av tester och prov. Lärarna har regelbundna träffar i arbetslaget för att bland annat diskutera enskilda elevers kunskapsutveckling. Studie- och yrkesvägledare, specialpedagog och elevhälsa deltar regelbundet vid sådana träffar.

Samtliga intervjuade berättar att det är när eleverna uppnår kunskapskraven för respektive årskurs 3 respektive 6 som de flyttas till nästa nivå och en ny undervisningsgrupp. Testningar av eleverna för att avgöra eventuell uppflyttning till nästa nivå görs fr.o.m. innevarande läsår fyra gånger per läsår. Då ändras även informationen i elevernas individuella studieplaner. Båda de intervjuade eleverna uppger att det är lärarna som bedömer när de uppnått kunskapskraven för årskurs 6 i svenska som andraspråk och kan flyttas till nästa nivå.

Representanter för förvaltningen uppger att man gått igenom betygskatalogerna för eleverna på språkintruktionsprogrammet och därigenom sett att det inte sätts särskilt många betyg. Att öka måluppfyllelsen hos eleverna är därför ett av de viktigaste utvecklingsområdena enligt representanter för förvaltningen. Representanter för skolnämnden uppger att *"när det gäller språkintruktionsprogrammet har vi en del att jobba med, eleverna ska ha alla ämnen från början, de ska kartläggas och det har vi inte gjort"*.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att utbildningen inte är flexibelt utformad och anpassad efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, avseende studietakt, omfattning och innehåll.

Kommunens språkintruktionsprogram är vid besöket inte så flexibel som kommunens plan för utbildning föreskriver. Elever som ännu inte uppnått kunskapskraven för årskurs 6 i ämnet svenska som andraspråk erbjuds inga andra ämnen förutom modersmål, oavsett förutsättningar och skolbakgrund. Denna organisation är bristfällig eftersom den gör att elevernas språkutveckling i svenska är alltför begränsande för elevernas möjligheter att snabbt komma

vidare mellan olika nivåer/undervisningsgrupper eller vidare i utbildningssystemet och in på andra utbildningar. Att båda elever som inspektörerna intervjuat vittnar om frustration och också ger en bild av hur enformigt de tycker att det är att bara läsa svenska som andraspråk, förstärker denna bedömning ytterligare.

Det finns inga tydliga strukturer för hur och när kartläggning av elever ska göras och för hur kartläggningen ska bilda underlag för elevernas fortsatta utbildning.

Den individuella studieplanen är i stort sett likalydande för samtliga elever på nivå 3 och 6, trots att det i kommunens plan för utbildning anges att studieplanen ska vara anpassad "*efter varje enskild ungdoms behov, önskemål och förutsättningar*". Att planerna ser likadana ut för alla elever på nivå 3 och 6 möjliggör för både elever och personal att få en överblick över den enskilde elevens utbildning.

När det gäller uppföljning och utvärdering av elevernas utbildning framgår att det görs kontinuerligt i de ämnen eleven studerar. Skolinspektionen bedömer dock att uppföljning och utvärdering av de enskilda elevernas utbildning skulle kunna bli tydligare om skolan exempelvis använde den individuella studieplanen som det verktyg den är avsedd att vara.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställningen fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som elevernas får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka sin förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av

ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

Personal

För att täcka elevernas behov av vägledning inför val av utbildning och yrkesverksamhet har eleverna vid språkintruktionsprogrammet, enligt uppgifter från rektor och skolans personal, kontinuerlig tillgång till studie- och yrkesvägledare. Skolan har två studie- och yrkesvägledare varav en arbetar mest med eleverna på språkintruktionsprogrammet och i gymnasiesärskolan.

Studie- och yrkesvägledarna berättar att de har varit ute i grupperna och berättat om sina uppdrag. De berättar då om det svenska skolsystemet, vad de kan hjälpa eleverna med och om hur de kan kontaktas. Eleverna kan också få individuella samtalstider inom en vecka. Studie- och yrkesvägledaren berättar att hon träffat båda eleverna via besök ute i undervisningsgrupperna.

Vägledning

I redovisade uppgifter från rektorn uppges att studie- och yrkesvägledaren ingår i skolans elevhälsoteam. Studie- och yrkesvägledaren finns med i elevernas skolgång och träffar eleverna både enskilt och i grupp. En av lärarna berättar att studie- och yrkesvägledaren kontinuerligt besöker klasserna och att samarbetet mellan lärare och studie- och yrkeslärare är väl fungerande.

Hassan uppger att han inte kommer ihåg all personal han träffat i skolan och deras funktion medan *Reza* uppger att han träffat studie- och yrkesvägledaren när hon besökte hans undervisningsgrupp.

Medvetna och självständiga val

Hassan uppger att han först och främst vill komplettera studierna från sitt hemland. Hans mål är att sedan fortsätta studera på universitetsnivå. Han vill antingen studera juridik eller psykologi. Han uppger också att han är intresserad av musik, han spelar instrument och har studerat musikkomposition. Han är medveten om att han först måste studera ett nationellt program för att komma in på universitetet.

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Reza har som mål att bli polis i Sverige och uppger att han hittills har fått bra information om vad som krävs för detta yrke.

Flertalet intervjuade vittnar om att de tror att de båda eleverna hittills fått studie- och yrkesvägledning så att de kan göra medvetna och självständiga val.

Integrerad del av utbildningen

Det finns, enligt rektorn, fungerande former för samverkan mellan lärare och studie- och yrkesvägledare vid språkintruktionsprogrammet. Lärarna har tid inlagd för vägledning i sina tjänster. Frågor om vad lärarna tar med i undervisningen vad gäller studie- och yrkesvägledning lyfts och diskuteras. Rektorn uppger vidare att studie- och yrkesvägledarna samarbetar med lärarna kring aktiviteter som rör det omgivande samhället, elevernas boenden och olika sorters studiebesök. Samverkan sker ofta vid skolans elevhälsomöten där studie- och yrkesvägledaren ingår.

Lärarna berättar att de informerar eleverna om olika yrken som behandlas i läroböckerna, om vad som krävs i skolsystemet i Sverige och att det finns olika vägar att gå vidare, såsom exempelvis folkhögskolor och kommunal vuxenutbildning.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna ges studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställningen fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Tillgång

Elevhälsan vid skolan består av skolsköterska, kurator, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare. Två skolpsykologer och skolläkare finns knutna till den centrala elevhälsan men en utökad tjänst som skolläkare har enligt ordförande i skolnämnden hittills inte gått att rekrytera. Enligt elevhälsans representanter och rektor arbetar skolsköterskan cirka 75 procent mot eleverna på språkintruktionsprogrammet. Specialpedagogen arbetar 80 procent och kuratorn 100 procent med skolans samtliga elever. Rektorn uppger att de kompetenser skolan behöver finns i elevhälsan. Representanter i skolnämnden uppger att elevhälsan i kommunen har stärkts, bland annat genom den omorganisation som genomförts.

Hassan och *Reza* uppger att de känner till att det finns skolsköterska, kurator och specialpedagog i skolan.

Hälsofrämjande arbete

Elevhälsan berättar att de har ett bra förebyggande och hälsofrämjande arbete i skolan, till stor del för att de är väl organiserade. Rektorn bekräftar att det finns en tydlig systematik i hur elevhälsan arbetar.

Representanter för nämnden uppger att man har diskuterat hur elevhälsoarbetet främst ska inriktas mot hälsofrämjande och förebyggande arbete. Kommunen har en *Barn- och elevhälsoplan* som tydligt understryker att fokus ska ligga på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolsköterskan berättar att hon alltid genomför en hälsoundersökning med elever som börjar på språkintruktionsprogrammet i skolan. Kuratorn på skolan ska tillsammans med kuratorn på kommunens andra gymnasieskola innevarande läsår arbeta med ett material som handlar om normer och jämställdhet och även samlevnad. De ska ha tjejgrupper där de ska gå på djupet kring dessa frågor. Även arbete kring hälsa planeras tillsammans med lärarna. Skolan har även planer på att bjuda in föreläsare, bland annat en svensk polis med ursprung i Afghanistan. Rektorn uppger att skolan även identifierat att de nyanlända flickorna behöver mycket kunskap kring sin kropp och sexualitet. Hon uppger att hedersfrågor är viktiga och att man inte får glömma att skydda flickorna i detta avseende.

Förebyggande arbete

Representanter för elevhälsan berättar att de går runt i alla grupper och presenterar likabehandlingsplanen. Då tar de upp de olika diskrimineringsformerna

och arbetar mycket med bilder för att alla elever ska förstå. Enligt elevhälsans representanter har även rektor aviserat att arbete mot sexuella trakasserier är viktigt. Föregående läsår var en föreläsare, som tidigare varit mobbare, inbjuden att föreläsa för eleverna. Föreläsningen förbereddes först i klasserna av lärarna. Skolan är också certifierad av en nationell organisation som arbetar mot mobbning (Friends). Representanter för förvaltningen berättar att kommunens tjänstemän under tre dagar arbetade med värdegrundsdiskussioner kring pojkar och flickor för att bland annat skapa en större förståelse för dessa frågor i kommunen i stort.

Åtgärdande arbete

Av intervjuerna med personal och elever framgår att elevhälsan arbetar åtgärdande, både medicinskt och pedagogiskt.

Rektorn uppger dock att det skulle behövas en utökning av skolsköterskeresursen eftersom hälsosamtalen tar mycket tid i anspråk

Hassan berättar att han tidigare inte mått så bra och då fått mycket hjälp av skolans elevhälsa. *Reza* berättar att han träffat både skolsköterska och specialpedagog och har fått god hjälp av dem.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

Enligt rektor, representanter från elevhälsan och lärare finns strukturer för kontinuerliga möten mellan dessa grupper och samtliga intervjuade vittnar om att samarbetet fungerar väl. Lärare ger som exempel på hälsofrämjande samarbete med elevhälsan en dag i veckan om hälsa, kost, motion och nikotin.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete fungerar väl.

Granskningen visar att eleverna har tillgång till alla kompetenser som ska ingå i elevhälsan, men att det kan finnas anledning att se över tillgången till skolsköterska. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet prioriteras utifrån de behov man ser att eleverna har. Det framkommer också att samarbetet mellan skolans elevhälsoteam och övrig personal är gott och flera exempel på samarbete ges.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkin introduktion till-godoses, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkin introduktionsprogrammet. Information till granskningen samlas in genom dokumentstudier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skolenheten som belyser arbetet inom språkin introduktionsprogrammet. Dokumentstudier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, handledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvudmannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den dokumentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättande av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkin introduktionsprogrammet samt eventuell information avseende språkinformationsprogrammet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.